

ГЛОБАЛЬНІ ТУРИСТИЧНІ ТРЕНДИ ЯК ОРІЄНТИР ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ ПОВОЄННОЇ УКРАЇНИ

Ціль сталого розвитку №11: Сталий розвиток міст і громад

Корнєва Д. О., dasakorneva47@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Виклики, з якими стикається Україна під час воєнного стану, вимагають значної консолідації зусиль та виваженої політики для їх подолання. Стратегічними цілями повоєнного відновлення України визнано Стійкість, Відновлення та Модернізація [1, с.2]. Тож питання реалізації цих цілей для туристичної сфери України є досить актуальним. Україна має спиратись як на власний потенціал, так і на позитивний досвід інших країн, беручи до уваги глобальні зміни у сучасному світі.

Метою даного дослідження є виявлення напрямів розвитку туристичної сфери повоєнної України з урахуванням глобальних туристичних трендів сучасності та стратегії реалізації цілей сталого розвитку.

Післяпандемічний період 2020-2024 років показав високу стійкість туристичного сектору. У звіті Організації Економічного Співробітництва 2024 року зазначено, що «туризм значно відновився після різкого спаду в 2020-21 роках, спричиненого пандемією COVID-19... Попит на туризм виявився стійким» [2, с.14]. І дані по Україні також підтверджують цей факт. Зокрема, за даними Державного агентства розвитку туризму більшість регіонів країни, крім окупованих територій та прифронтових областей, забезпечили зростання туристичного збору до бюджету, про що свідчить рис. 1

Дані рисунка показують, що найбільший приріст податкових надходжень до бюджету від туристичної галузі забезпечила Київська область (+127% 2024 року порівняно з 2021 роком), на другому місці – Закарпатська область (+119%), на третьому місці – Чернівецька область (+115%). Загалом 16 з 24 регіонів України показали підвищення активності туристичної сфери. Але навіть з 8 регіонів, які скоротили податкові надходження від туризму з бюджет у 2024 році порівняно з 2021, шість областей змогли наростити податкові внески у 2024 році порівняно з 2023. Отже, навіть в умовах війни туристичний сектор України демонструє стійкість та життєздатність.

Рис. 1 Динаміка податкових надходжень в бюджет від туристичної галузі по регіонах України у 2021-204 роках, %

Джерело: [3]

Для зміцнення позицій галузі Україні важливо в період повоєнного відновлення використати досвід інших країн у модернізації та розвитку туристичної сфери з урахуванням глобальних трендів. Вважаємо за необхідне акцентувати увагу на завданнях, на яких має

зосередитись Україна:

1. Необхідно в повній мірі використати глобальний тренд зростаючого попиту на туристичні послуги, причому варто орієнтувати національних суб'єктів господарювання на співпрацю з країнами-лідерами. У звіті ОЕСР зазначено, що до них відносяться країни Європи, зокрема Португалія. Серед інших країн - Колумбія, Люксембург, Нідерланди, Норвегія та Іспанія [2, с. 16]. На національному рівні вважаємо доцільним аналізувати конкурентоспроможність туристичної сфери на основі інтегрального показника як на рівні окремих областей, так і на рівні макрорегіонів [3]

2. Потрібна активна туристична політика, інтегрована у план реалізації Стратегії сталого розвитку Україна 2030 для того, щоб перетворити економічне зростання галузі на фактор підвищення добробуту населення та покращення екологічного стану території. Варто взяти до уваги застереження ОЕСР щодо тривожних тенденцій негативного впливу надмірного туризму на розвиток приймаючих громад та екологію. У зв'язку з цим дуже великого значення набуває синхронізація на регіональному рівні туристичної, екологічної та соціальної політики в аспекті узгодження базових цільових показників та термінів їх досягнення. Важливу роль тут мають відігравати профільні туристичні інституції, діяльність яких має бути підтримана як на національному, так і на регіональному рівні, та активна співпраця держави, приватного сектору та громадських організацій.

3. На новий рівень слід вивести питання забезпечення безпеки для туристів, щоб утримати довіру мандрівників. Вважаємо, що у цьому контексті зростає роль сертифікації в туризмі та підвищення кваліфікації працівників.

4. Одним із важливих чинників модернізації вітчизняної сфери Т&Т має стати цифровізація як реагування на глобальний світовий тренд сучасності. Досвід фахівців Туреччини показує, що «транзакції кредитних карток, мобільні пристрої та датчики дорожнього руху можна використовувати для відстеження та управління соціальним, економічним і екологічним впливом Т&Т» [5, С.6]. Крім того, це можливість привабити нових мандрівників завдяки ранньому бронюванню в інтернеті

5. Доцільно дотримуватись певної збалансованості у розвитку в'їзного та виїзного туризму, задовольняючи потреби різних прошарків населення та дотримання принципу інклюзивності за рівнем доходу на душу населення. На нашу думку, тут позитивний результат можуть дати диверсифікація туристичної пропозиції за видами туризму (для забезпечення доступності туристичних послуг на протязі усього року).

Висновок. Повоєнний розвиток туристичної сфери України, орієнтований на стійкість, відновлення та модернізацію з урахуванням глобальних трендів та ЦСР дозволить підтримати ключову роль галузі у стимулюванні економічної активності, створенні робочих місць, отриманні прибутку та іноземної валюти, сприянні регіональному розвитку та підтримці місцевих громад.

Список використаних джерел

1. План Відновлення України / Національна рада з відновлення. 2022. Джерело доступу: <https://ua.urc-international.com/past-conferences/urc22/plan-vidnovlennya-ukrayini> (дата звернення 25. 04.2025).
2. OECD Tourism Trends and Policies / OECD. Paris: OECD Publishing, 2024. 8 p. <https://doi.org/10.1787/80885d8b-en>.
3. Почерніна Н. В. Конкурентоспроможність туристичної сфери на рівні макрорегіонів у фокусі теорії регуляції. *Економіка та суспільство*. 2024. № 66. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-80>.
4. Туристична статистика: податкові надходження від тургалузі по регіонах / ДАРТ. Режим доступу: <https://www.tourism.gov.ua/blog/turistichna-statistika-podatkovy-nadhodzhennya-vid-turgaluzi-po-regionah-2> (дата звернення 25. 04.2025).
5. Driving Türkiye's Travel and Tourism Development: The Challenges and Opportunities of Using Big Data for Sustainable Growth / World Economic Forum. 2023, September, 26 p.

Науковий керівник: *Почерніна Н. В. - к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного*

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

17: Партнерство заради стійкого розвитку

Кочубей Ю. О. 030205@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Потреба у новому підході до управління соціально-економічними системами як на макро, так і на мікрорівні обумовлюється специфікою сучасного етапу суспільного розвитку, який, на відміну від попередніх періодів, відзначається трансформацією процесу взаємодії між суб'єктами економічних відносин.

Основою соціального партнерства є організаційна концепція, що включає комплекс практик, заснованих на переговорах і співпраці в сфері управління трудовими ресурсами. Її мета - сприяти добробуту економіки, підприємств і працівників. Таким чином, соціальне партнерство є невід'ємною складовою соціальної держави, спрямованою на вирішення соціальних питань і забезпечення соціально-економічного розвитку, зокрема в аспекті інтеграції національної економіки в глобальний соціальний простір, забезпечення політичної стабільності та соціально-економічного розвитку шляхом зміцнення трудового потенціалу, ефективного соціального захисту та дотримання державних соціальних стандартів; інституційна підтримка та сталий інноваційно-інвестиційний розвиток; підвищення рівня соціальної відповідальності та активізація соціального підприємництва тощо.

Соціальне партнерство - ефективна модель конструктивної взаємовигідної взаємодії між соціальними партнерами, що створює можливість досягнення балансу інтересів роботодавця та працівників на основі співробітництва, компромісу та соціального консенсусу.

Для України становлення соціального партнерства та перехід до соціального діалогу обумовлені необхідністю подолання нагальних соціальних викликів, серед яких: деформація трудового потенціалу, високий рівень безробіття та поширення неформальної зайнятості, низька якість життя та недостатній соціальний захист, неналежні умови праці, трудова міграція кваліфікованих фахівців за кордон тощо.

Ідеологія соціального партнерства ґрунтується на тому, що влада, бізнес і громадські організації, які представляють інтереси населення і найманих працівників, взаємодіють і будують свої відносини, виходячи з необхідності забезпечення: соціальної стабільності і порядку в суспільстві; стійкого й динамічного розвитку економіки; правового захисту і реалізації основних прав і свобод особистості; створення умов гармонійного розвитку людини. Більше того, успішна реалізація потенціалу соціального партнерства як імперативи соціально-економічного розвитку держави дає змогу: знизити рівень безробіття, підвищити продуктивність праці та якість життя населення, створити інституційні основи зростання ВВП, ініціювати нові робочі місця тощо.

Базові елементи соціального партнерства:

- ✓ Взаємовигідний і добровільний характер взаємодії сторін
- ✓ Постійно діючий переговорний процес
- ✓ Інформаційна відкритість
- ✓ Зворотній зв'язок
- ✓ Моніторинг та звітність за виконання взятих зобов'язань
- ✓ Способи реалізації соціального партнерства: